БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Веселин ВУЧКОВ,
член на Научното жури в процедура
за придобиване на образователната и
научна степен „доктор", в секция „Наказателно-правни науки"
при Института за държавата и правото на БАН,
научна област: ш. 3. Социални, стопански и правни науки;
Професионално направление: ш. 3.6. Право;
Научна специалност: Наказателен процес
(Заповед № РД-09-112/05.11.2019 на Директора на ИДП-БАН)

Рецензент: проф. д-р Веселин Бориславов Вучков

Кандидат: Ваня Илиева Илиева

I. Кратки биографични данни за кандидата

Докторантът Ваня Илиева Илиева е магистър по право от Софийския университет „Св. Климент Охридски" (1995 г.). Притежава и магистърска степен по публични финанси от Университета за национално и световно стопанство – гр. София (2012 г.). През м. януари 2015 г. е зачислена в Института за държавата и правото към Българската академия на науките за докторант по наказателен процес в задочна форма, а за научен ръководител е определена доц. д-р Екатерина Салкова. През м. ноември 2019 г. е отчислена с право на защита (Заповед № РД-09-110/05.11.2019 на Директора на ИДП-БАН).

II. Характеристика на дисертационния труд

Заглавието на дисертационния труд е: „Оценка на доказателствата и доказателствените средства в наказателния процес". Представеният труд е структуриран в *четири глави*, придружен е от *Уводни бележки* и *Заключение*.

Общият *обем* на дисертационния труд е 295 стр. Обемът обхваща: основен текст; списък на използваните съкращения; списък на литературните източници (библиография). Библиографията включва 132 броя литературни източници, сред които 121 броя са на кирилица. Направени са общо 714 *бележки под линия*. Приложена е и Декларация за оригиналност.

Глава първа на дисертационния труд е озаглавена „Общи положения“ и включва пет точки. В *Глава втора*, посветена на същността и формата на оценката в наказателния процес, откриваме седем точки н няколко подточки. *Глава трета* анализира формирането на доказателствената (констативната) оценка, като включва три точки, а *Глава четвърта* е посветена на въпроса за доказателствената оценка като основа на процесуалните решения (включва шест точки).

Всяка глава завършва с формулирани от автора конкретни *изводи*.

III. Основни приноси

Представеният за защита дисертационен труд се отличава с безспорна *актуалност*.

В съдържанието му могат да бъдат откроени редица *научни приноси*, които бих систематизирал по следния начин:

Първо, дисертационното изследване има неоспорим и значителен *теоретичен принос*. Това, според мен, е извън всякакво съмнение. Ще отбележа, че българската наказателно-процесуална наука сякаш избягва поставянето на темите, свързани с *оценката* в наказателното производство. Разбира се, не липсват научни трудове, които са поставяли във фокуса на своето внимание подобни въпроси; сред тях следва да открои трудовете на акад. Стефан Павлов, проф. Иван Сълов и проф. Никола Манев. Ето защо самият факт на формулиране на темата на дисертацията от страна на докторанта, научния му ръководител и основното научно звено, е проява на изследователска смелост. Подобни усилия трябва да се насърчават, а авторът на настоящото изследване се е справил с поставената задача по един убедителен начин.

Отделните конкретни приноси от теоретично естество са ясно откроени:

- Историческата ретроспекция в началото на Глава първа е изчерпателна;
- Проследявайки внимателно схващанията относно оценката в наказателното производство, изразени до сега, и посочвайки тяхната правилност, авторът на дисертационното изследване прави и следваща крачка: подчертава философските основания за възникването и развитието на понятието „оценка“ и вярно извежда характеристиките на оценката и отделните елементи на нейната структура;
- Авторът не е подминал изключително сложните въпроси за институтите на българското наказателно-процесуално доказателствено право (доказателства, доказателствени средства, способи за събиране и проверка на доказателствен материал), при това – навлизайки в дълбочина и проявявайки способности за автентично научно мислене, включително „надскачайки“

националните рамки, когато анализира сходни понятия на ниво Право на Европейския съюз и необходимостта от международно сътрудничество в днешния мобилен свят; тук правилни са и изводите относно доказателствената същност на експертното заключение през призмата на неговата оценка;
- Прецизно е анализиран въпросът за обективната истина като цел на оценката на доказателствата и доказателствените средства (като наказателно-процесуални категории);
- Полемизирайки с изразени по-рано авторови позиции, включително и с акад. Стефан Павлов, В. Илиева формулира дефиниция за оценката на доказателствата и доказателствените средства в наказателното производство; дефиницията е подкрепена от изложените преди това аргументи.

На второ място, дисертационният труд има безспорна *практическа значимост*. Тематиката е такава, че предполага наличие на изводи от приложно естество, полезни за съдебната практика. Това е още по-важно като положение предвид систематизираните в края на всяка глава конкретни изводи, което следа да се възприеме като добър пример за всички дисертационни изследвания.

По тематиката на дисертационното изследване докторантът представя *четири научни публикации*, основно в сборници с доклади от национални конференции на докторанти в областта на правната наука. Една от статиите е публикувана в сп. „Правна мисъл“ през 2017 г.

Литературните източници са ползвани коректно, тяхната палитра е достатъчно богата и допринася за всеобхватността на изследваната тематика.

Езикът е ясен и разбираем. В стилово отношение изложението е безупречно. Всичко това прави възможно една сложна тематика да бъде поднесена на читателя по достъпен начин.

На основата на гореизложеното смятам, че *авторът на дисертационния труд притежава задълбочени теоретични знания по специалността и категорична способност за самостоятелно научно изследване. Трудът съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката, а в същото време неговата приложна значимост е вън от съмнение*.

IV. Критични бележки и препоръки

По отношение на представения дисертационен труд нямам критични бележки или препоръки.

V. Заключение

Изхождайки от положителната оценка за представения дисертационен труд, с убеденост формулирам своята *положителна оценка* и препоръка към Научното жури да гласува за присъждането на кандидата на образователната и научна степен „доктор”.

11-ти ноември 2019 г. **Член на журито:** .....
гр. София /проф. д-р В. Вучков/